

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. Quæ sit obligatio Filiorum erga Parentes?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

rum. Verùm de his ex professio inferiùs (f) agendo de Præceptis (f) Tract. 10. Dist. 1. per totum. Ecclesiæ.

DISTINCTIO II.

De Quarto Præcepto Decalogi.

QUÆSTIO I.

Quæ sit obligatio Filiorum erga Parentes?

1. **P**ostquam Supremus Legislator in Præceptis primæ Tabulæ compendiosâ, simulque ordinatissimâ serie tradidisset ea, quæ Divinum Cultum, Honorem, atque Amorem respiciunt: declaraturus in altera, eâque secunda Tabula, quæ ad Dilectionem Proximi pertinent, sapientissimè primo loco ponere dignatus est Præceptum de honore Parentibus impendendo, utpote qui post ipsummet Deum sunt particulare principium nostrum, *Exodi cap. 20. dicens: Honora patrem tuum, & matrem tuam. Et addidit: Ut sis longævus super terram.* Ad quæ verba Æternæ Veritatis respiciens D. Paulus, ad *Ephes. 6.* subjungit: *Quod est mandatum primum in promissione.*

2. Cæterùm, ut notat Catechismus Romanus, & unanimis Doctorum, nomine honoris Parentibus exhibendi tria præcipuè significantur videlicet Reverentia, Amor, & Obedientia. Ad hæc addunt nonnulli sustentationem Parentibus indigentibus subministrandam: verùm hæc commodè reducitur ad amorem eisdem impendendum.

3. Notandum autem, quòd prædicta tria sint actus propriæ virtutis, quæ Pietas dicitur; estque specialis virtus sub Justitia contenta, tanquam pars potentialis ipsius: (a) cum enim ad rationem Justitiæ pertineat, reddere cuique debitum suum, etiam Pietas, qua Parentibus debitum amorem, honorem, atque obedientiam præstamus, meritò sub ipsa contineri censetur. Neque enim hic sumitur Pietas pro studio internæ devotionis, ac sinceri affectûs erga Deum & Proximum; quomodo passim accipitur in S. Scriptura, ut 1. *Timoth. 4. Exerce te ipsum ad pietatem,* & alibi. Sed sumitur hic Pietas pro illa speciali virtute, qua colimus Parentes, tanquam vitæ & educationis nostræ post Deum

Deum auctores, debitam ipsis reverentiam, amorem, & obedientiam præstando.

Reverentia
parentibus
debita, in
quo con-
sistat?

4. CONCL. I. Quantum attinet ad Reverentiam, ex virtute Pietatis tenemur exhibere cultum, & reverentiam parentibus, non solum externam, quæ præstatur signis & officiis externis, utputà ipsis assurgendo, famulando, honorificè de illis loquendo, &c. sed etiam internam, quæ consistit tum in positivo actu recognitionis superioritatis, benevolentia, æstimationis, & cujusdam timoris filialis: tum in fuga vilipensionis, malevolentia, rancoris, contemptus interni, ac hujusmodi pravorum affectuum. Ita Herincx *disp. 10. de Religione, quest. 1. n. 2.* Bonacina *part. 2. disp. 6. quest. un. punct. 2.* & alij.

Contra eam
qualiter
peccetur?

5. Hinc qui verbo, gestu, aliòve signo exteriori gravem, juxta morem Regionis, ac communem hominum æstimationem, Parentibus inferunt irreverentiam, peccant mortaliter; juxta quod Exodi c. 21. dicitur: *Qui maledixerit patri suo, vel matri, morte moriatur.* Et Deut. 27. *Maledictus, qui non honorat patrem suum, & matrem.* Quinimò notant Doctores communiter, injuriam, quæ alijs hominibus illata mediocris foret, posse esse gravem, si Parentibus inferatur. Sic, prout exemplificat Bonacina *loc. cit.* & Ballæus *Æ. Filius. n. 4.* graviter peccant filij, qui parentes animo deliberato ad notabilem provocant iracundiam verbis contumeliosis. Item & ille mortaliter peccat, qui parentem percutit, etiam si hæc percussio cæteroquin levis foret. Idem dicendum censent, si Filius cum sufficienti deliberatione manum ad percutiendum eleverit: hæc enim communi hominum sensu gravis in Parentes injuria, & irreverentia reputatur. Verùm ista intelligenda sunt per se loquendo, ac nisi indeliberatio actus à mortali excuset.

Amor Pa-
rentibus
debetur.

6. CONCL. II. Quantum attinet ad Amorem, quo filij tenentur suos Parentes prosequi, obligatio hæc certa est. Nam cum quilibet Jure Naturæ teneatur diligere Proximum suum, quanto magis proprios Parentes? utpotè sibi conjunctissimos, & amplius præ cæteris proximos, cum ab ipsis vitam, & esse suum post Deum acceperit.

Non tamen
hi sunt præ-
ferendi
Deo.

7. Parentes tamen idcirco non sunt præferendi Deo, neque magis præ ipso diligendi, juxta illud Salvatoris, Matth. 10. *Qui amat patrem, aut matrem, plus quam me, non est me dignus.* Et Lucæ 14. *Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, &c. non potest meus esse discipulus.* Non quòd re ipsa, & absolutè odio habe-

ri debeant Parentes, sed comparative & respectivè ad Deum : cum quia Deus magis appreciativè diligendus est : tu^a etiam, quia si Parentes quidpiam mali, seu illiciti præcipiant, quòdque esset contra legem Dei, eisdem non est obediendum, juxta illud Act. 4. *Si justum est in conspectu Dei, vos potius audire, quam Deum, judicate.* Hinc S. Gregorius Papa Hom. 37. in Evangelia, ad propositum sic loquitur: *Sed si vim præcepti perpendimus, utrumque agere per discretionem valeamus, ut uxorem, & eos, qui nobis carnis cognatione conjuncti sunt, & quos proximos novimus, diligamus; & quos adversarios in via Dei patimur, odiendo, & fugiendo nesciamus.*

8. CONCL. III. Tandem quantum ad Obedientiam, certum quoque est, Filios teneri obedire Parentibus quidpiam legitimè præcipientibus. Unde & Apostolus ad Ephes. 6. ait: *Filij, obedite parentibus vestris in Domino, cum pluribus concordantijs.* Et quidem tenentur ipsis obedire in ijs, quæ spectant ad bonos mores, vel ad domus gubernationem, ita ut, si obedire recusant in materia gravi, & magni momenti, peccent mortaliter: idque multò magis dicendum, si id ex contemptu, aut animi obstinatione faciant. In rebus autem pravis, seu quæ sine peccato fieri nequeunt, obedire non tenentur, juxta dicta num. preced. Verùm occasione dictorum

9. Quæres, an Filius possit ingredi Religionem invitis Parentibus? Resp. cum D. Thoma 2. 2. q. 189. art. 6. & Doctoribus communiter. Si Parentes non sint constituti in gravi necessitate, ita ut Filiorum obsequio multum indigeant, possunt Filij Religionem intrare etiam contra præceptum Parentum. Ratio est: quia in statu eligendo Filius est sui juris, ac proinde post annos pubertatis quilibet ingenuus libertatem habet quantum ad ea, quæ pertinent ad dispositionem sui status, præsertim in his, quæ sunt Divini obsequij. Insuper magis est obediendum vocanti Deo, quàm Parentibus carnalibus. Unde Christus Matth. 8. reprehendit Discipulum, qui volebat eum statim sequi intuitu paternæ sepulturæ. Et S. Hieronymus in Epist. ad Heliodorum, quem refert D. Thomas 2. 2. quæst. 101. art. 4. ait: *Per calcatum perge patrem, per calcatam perge matrem: ad vexillum Crucis evola: summum genus pietatis est, in hac re fuisse crudelem.*

10. Dicitur notanter, si parentes non sint constituti in gravi necessitate. Etenim si Parentes in tanta necessitate constituti existant, quòd ipsis commodè aliter, quàm per obsequium Filiorum subveniri non possit, non licet Filijs prætermisso Parentum

Obedientia Parentibus præstanda: & in quibus?

Filius an possit ingredi Religionem invitis Parentibus?

Quid, si Parentes sint in gravi necessitate?

obsequio Religionem ingredi, sed debent eis remanendo in sæculo subire; idque cum Jure naturali, cum Divino, de honorandis Parentibus: dummodò remanendo in sæculo possint subvenire tali necessitati Parentum, & ingrediendo non possint. Ita Doctor Angelicus *cit. q. 189. art. 6. & q. 101. art. 4.* estque communis. Unde inter alias condiciones recipiendorum in Ordinem Seraphicum numeratur & hæc, quòd non relinquunt Parentes in sæculo in gravi necessitate constitutos. Siquidem & Christus Dominus *Matth. 15.* graviter redarguit Phariseos, qui intuitu religionis, & muneris Deo per filios oblatis, honorem, id est, sustentationem Parentibus debitam subtrahebant.

An Filius teneatur egredi ob extremam Parentum necessitatem?

11. Quinimò si Filius jam ingressus sit Religionem, in eaque Professionem emiseric, Parentes autem ejus in extremam necessitatem ex casu aliquo devolvantur; tenebitur Filius, admonito prius suo Superiore, ac nisi mediante hujus vigilantia Monasterium, sive Religio, æquè benè succurrere possit ac velit, egredi ad subveniendum extremæ suorum Parentum necessitati, dummodò verisimile sit, quòd egrediens possit ipsis subvenire: ad hoc siquidem obligat Filium ipsa Lex naturalis, & Divina. Si autem necessitas Parentum sit tantùm gravis, non tenetur egredi: tenetur tamen salvâ sui Prælati obedientia, & suæ Religionis statu, pium studium adhibere, qualiter suis Parentibus succurrat, aut per alios subveniatur.

QUÆSTIO II.

De Obligatione Parentum erga Filios.

Parentum obligatio erga liberos.

12. **S**icut Filij erga Parentes, sic etiam Parentes erga Filios ad aliqua charitatis Officia obligantur. Et nomine Parentum intelliguntur non tantùm ipsi Genitores, sed etiam Avus, Proavus, alique Ascendentes. Nec refert, quòd hoc Præceptum Decalogi de sola Filiorum obligatione loquatur. Nam, quia reciprocam obligationem ipse naturalis instinctus, & affectio Parentum erga liberos satis inculcat, necesse non fuit, speciali præcepto eandem explicare: juxta commune adagium, *Per naturam sensualitatis amor potius descendit, quam ascendit.*

Tria generaliter debent Parentes liberis.

13. **CONCL. I.** Ex hoc Parentum amore erga Filios tria potissimùm Parentes illis debent. Primum, est alimentatio necessaria. Secundum, instructio in Fide, Religione, & bonis mo-